

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พินิต

○ (๓๑ ทวิ)

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

ศาลอุทธรณ์

นายสงไขค์ สุธงษา

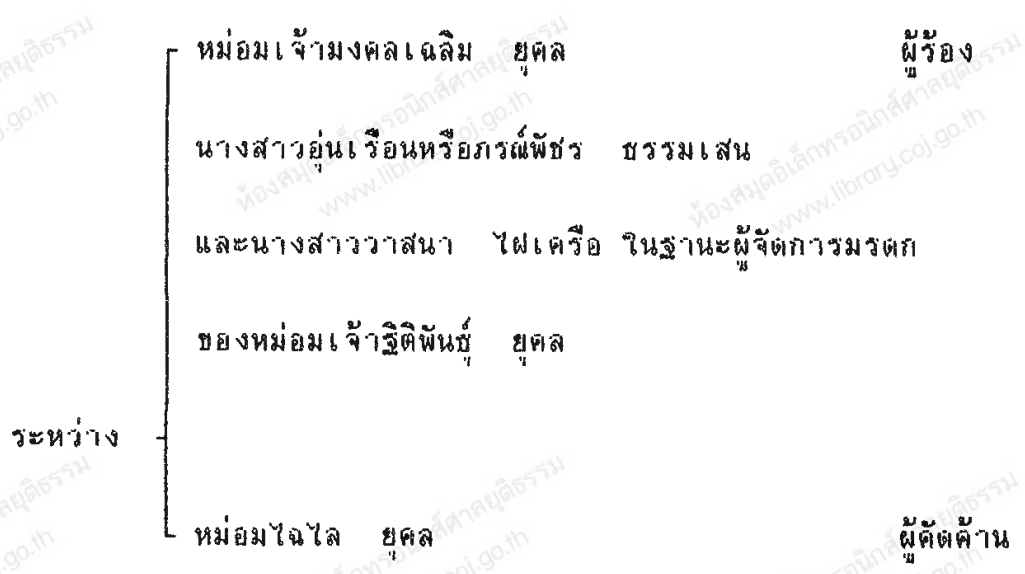
ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๗๒๕๕ / ๒๕๕๒

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ความแพ่ง

เรื่อง พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ

	ผู้ร้อง	ฎีกาคัดค้าน	คำพิพากษา
--	---------	-------------	-----------

ศาลอุทธรณ์	ลงวันที่ ๓๑	เดือน สิงหาคม	พุทธศักราช ๒๕๕๑
------------	-------------	---------------	-----------------

ศาลฎีกา	รับวันที่ ๒	เดือน เมษายน	พุทธศักราช ๒๕๕๒
---------	-------------	--------------	-----------------

ผู้ร้องยื่นคำร้อง (ที่ถูกเป็นคำร้องขอ) ว่า ผู้ร้องทั้งหมดเป็น

ผู้จัดการมรดกของหม่อมเจ้าฐิติพันธ์ บุคล ตามคำสั่งศาล หม่อมเจ้าพันธุ์สวลี
กิติยากร หม่อมเจ้าฐิติพันธ์ บุคล และหม่อมเจ้ารังษินภดล บุคล เป็นพระโอรส
และพระธิดาในพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคล กับ
หม่อมหลวงสวัสดิธรรมา บุคล พระโอรสและพระธิดาทั้งสามพระองค์เป็น

ผู้จัดการมรดกของหม่อมหลวงสวัสดิธรรมา บุคล ตามพินัยกรรม ต่อมา
กรณีพิพาทเกี่ยวกับมรดกของหม่อมหลวงสวัสดิธรรมา บุคล จึงได้มีการตั้ง
อนุญาโตตุลาการขึ้นพิจารณาคดีพิพาทระหว่างพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคล กับหม่อมเจ้าฐิติพันธ์ บุคล ซึ่งหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี
กิติยากร และหม่อมเจ้ารังษินภดล บุคล สามารถทำสัญญาประนีประนอม

ยอมความกับพลตรี พระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคล
สำเร็จไปแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการได้แต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาจับ
ข้อพิพาท โดยเฉพาะเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวิน
ซึ่งต่อมาได้มีการเจรจาสำเร็จ โดยฝ่ายหม่อมเจ้าฐิติพันธ์ บุคล ยอมรับเอา
ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวินโดยมีค่าภาระที่ดินที่จะต้อง

ได้ถอนจำนวนที่ติดอยู่กับตัวทรัพย์สินหลังจากที่ได้รับการยกให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ดังกล่าวแล้วตามข้อเสนอของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์
ยุคล คณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทได้ยกวางสัญญาประนีประนอมยอมความ
ซึ่งฝ่ายหม่อมเจ้าฐิติพันธุ์ ยุคล ได้ลงพระนามในสัญญานั้นแล้ว แต่ฝ่ายพลตรี
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล เลื่อนการลงพระนามเพราะ
ประชวร ต่อมาวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์-
เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล สิ้นพระชนม์ คณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทได้เชิญ
หม่อมไฉไล ยุคล ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมและผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมมา
ประชุม แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จนกระทั่งวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘ หม่อมเจ้า-
ฐิติพันธุ์ ยุคล ถึงชีพิตักษัย คณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทถือว่าฝ่ายพลตรี
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการ
เจรจาครบถ้วนแล้วเนื่องจากฝ่ายหม่อมเจ้าฐิติพันธุ์ ยุคล ได้ยอมรับข้อเสนอ
เอาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวินพร้อมภาระติดพันไปด้วย
การที่พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ยังไม่ลงพระนาม
จึงไม่ทำให้ข้อตกลงนั้นเสียไป เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๘ อนุญาตตุลาการ

จึงทำคำชี้ขาดไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่คณะกรรมการเสนอ

โดยมีคำชี้ขาดว่า ให้พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล
ชำระเงินแก่ฝ่ายหม่อมเจ้าอุติพันธุ์ ยุคล จำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ภายใน

X ๒ เดือน นับแต่วันมีคำชี้ขาดหากชำระไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ยังขาดอยู่
จำนวนเท่าใด ให้ติดต่อกับเขียตราบัวฮยะ ๓.๕ ต่อปี ของเงินที่ค้างชำระ

จนกว่าจะชำระเสร็จให้พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล

จดทะเบียนยกให้ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้านิวเวิลด์
บางลำพู และให้นางปิยะรัตน์ ผูกทวนทอง กับพวกเข้าในสัดส่วน ๑ ใน ๖ ส่วน

โดยฝ่ายหม่อมเจ้าอุติพันธุ์ ยุคล เป็นผู้ออกค่าธรรมเนียมการยกให้ ทั้งนี้ให้

ดำเนินการภายใน ๒ เดือน นับแต่วันมีคำชี้ขาด หากไม่จดทะเบียนโอนด้วย

เหตุใด ๆ ให้ถือเอาคำชี้ขาดเป็นการแสดงเจตนาโอนกรรมสิทธิ์แทน ให้

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

และสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวิน ซอยสงวนสุข ถนนพระราม ๕

แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พร้อมภาระติดพัน

X ให้แก่ฝ่ายหม่อมเจ้าอุติพันธุ์ ยุคล โดยให้ฝ่ายหม่อมเจ้าอุติพันธุ์ ยุคล เป็นผู้

ชำระหนี้ค่าภาวะติดพันและค่าชวรมเนียมต่าง ๆ ในการจดทะเบียนโอน

XX กรรมสิทธิ์ให้ฝ่ายหม่อมเจ้าฐิติพันธุ์ บุคค สละสิทธิการเรียกร้องอื่นใด

ในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกของหม่อมหลวงสร้อยระย้า บุคค และยินยอม

ให้ทรัพย์สินที่อยู่ในพระนามของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า-

ภาณุพันธุ์ บุคค หรือที่ครอบครองอยู่เป็นของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคค แต่ฝ่ายเดียว รวมทั้งโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ

ในระหว่างรอการชำระเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากฝ่ายพลตรี

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคค ได้ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สิน

หลังวันมีคำชี้ขาด ให้ชำระเงินจากการขายหรือจำหน่ายให้แก่ฝ่ายหม่อมเจ้า-

X ฐิติพันธุ์ บุคค อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของราคาแล้วนำเงินดังกล่าวไปหัก

จากยอดเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังกล่าวทุกครั้งไป คณะอนุญาโต-

ตุลาการได้มีการแจ้งคำชี้ขาดดังกล่าวให้คู่กรณีทราบแล้ว แต่หม่อมไฉไล บุคค

ไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดดังกล่าว ขอให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับตามคำชี้ขาดของ

อนุญาโตตุลาการดังกล่าว

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ไม่ถูกต้องเนื่องจากคู่กรณีสิ้นพระชนม์และสิ้นชีพิตักษัยไปแล้วก่อนทำคำชี้ขาด

หากจะดำเนินการพิจารณาต่อไปต้องเรียกทนายทนายเข้ามาดำเนินคดีต่อไป

ทั้งนี้เทียบเคียงการนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

โดยอนุโลม การทำคำชี้ขาดโดยไม่เรียกทนายทนายเข้ามาในคดี จึงไม่ถูกต้อง

ตามกฎหมาย ขณะนี้ผู้คัดค้านได้ยื่นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้คัดค้านเป็น

ผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมของพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า-

ภาณุพันธุ์ ยุคล แต่ยังคงมีผู้คัดค้านในคดีดังกล่าวอยู่ ผู้คัดค้านจึงไม่สามารถ

ปฏิบัติตามคำชี้ขาดได้ ขอให้ยกคำร้อง (ที่ถูกต้องเป็นขอให้ยกคำร้องขอของผู้ร้อง)

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง (ที่ถูกต้องเป็นยกคำร้อง-

ขอของผู้ร้อง) คำอุทธรณ์แนบมาให้เป็นพิบ

ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คำอุทธรณ์แนบชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพิบ

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางใต้ส่วนผู้ร้อง

นำสืบว่า ผู้ร้องทั้งหมดเป็นผู้จัดการมรดกของหม่อมเจ้ารัฐดิพัทธ์ ยุคล

ตามสำเนาคำสั่งศาลแพ่งในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๙๐๗/๒๕๓๘ เอกสาร-

หมาย ร.๑ หม่อมเจ้าพันธุ์สวลี กิติยากร หม่อมเจ้ารัฐดิพัทธ์ ยุคล และ

หม่อมเจ้ารังษีนภดล ยุคล เป็นพระโอรสและพระธิดาในพลตรี พระเจ้า-

วรวงศ์เชอ พระองค์เจ้าภานุพันธุ์ ยุคล กับหม่อมหลวงสร้อยขระย้า ยุคล

พระโอรสและพระธิดาทั้งสามพระองค์เป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันของ

หม่อมหลวงสร้อยขระย้า ยุคล ตามสำเนาพินัยกรรมเอกสารหมาย ร.๒

ต่อมามีการพิพาทเกี่ยวกับมรดกของหม่อมหลวงสร้อยขระย้า ยุคล

ซึ่งหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี กิติยากร และหม่อมเจ้ารังษีนภดล ยุคล ตกกลง

ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เชอ พระองค์เจ้า-

ภานุพันธุ์ ยุคล ได้ตามสำเนาประนีประนอมยอมความเอกสารหมาย ร.๓

และ ร.๔ แต่หม่อมเจ้ารัฐดิพัทธ์ ยุคล ยังตกลงไม่ได้ จึงได้มีการตั้ง

อนุญาโตตุลาการขึ้นพิจารณาการพิพาทระหว่างพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เชอ

พระองค์เจ้าภานุพันธุ์ ยุคล กับหม่อมเจ้ารัฐดิพัทธ์ ยุคล อนุญาโตตุลาการ

ซึ่งภายหลังต่อมาประกอบด้วยศาสตราจารย์สัญญา ชรรณศักดิ์ พลตำรวจตรี-

อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร และพลเรือตรี หม่อมหลวงยศนี้ ปราโมช ได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทระหว่างพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล กับหม่อมเจ้าวิดิพันธุ์ ยุคล ซึ่งได้มีการทำสัญญา-
ประนีประนอมยอมความกันและหม่อมเจ้าวิดิพันธุ์ ยุคล ได้ลงพระนามแล้ว
ตามสำเนาสัญญาประนีประนอมยอมความเอกสารหมายเลข ร.๕ แต่พลตรี
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ได้สิ้นพระชนม์เสียก่อนที่จะ
ลงพระนาม คณะกรรมการจึงเรียกผู้คัดค้านซึ่งเป็นทนายเข้ามาเจรจา
แต่ยังตกลงกันไม่ได้ หม่อมเจ้าวิดิพันธุ์ ยุคล ก็สิ้นชีพิตักษัยลง คณะกรรมการ
จึงส่งเรื่องคืนไปยังอนุญาโตตุลาการ และคณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่าไม่มี
เหตุผลอันใดที่คณะอนุญาโตตุลาการจะมีคำชี้ขาดให้ผิดแผกแตกต่างไปจาก
สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวที่ได้ยกวางขึ้นตามเจตนารมณ์ของ
คู่กรณีทั้งสองฝ่าย จึงทำคำชี้ขาดพร้อมเหตุผลตามเอกสารหมายเลข ร.๖
ซึ่งผู้ร้องและผู้คัดค้านได้รับสำเนาคำชี้ขาดแล้ว แต่ผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตาม

ผู้คัดค้านไม่มีพยานหลักฐานมาสืบ

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้เป็นยุติว่า

สืบเนื่องจากมีข้อพิพาทในการแบ่งทรัพย์สินมรดกของหม่อมหลวงสร้อยระย้า

บุคคล ระหว่างหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี กิติยากร หม่อมเจ้ารังษินภดล บุคคล และ
หม่อมเจ้าฉัตรพันธุ์ บุคคล ซึ่งเป็นฝ่ายเรียกร้อง กับพลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ

พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ บุคคล ฝ่ายโต้แย้ง ในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๘ คู่กรณี

ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงแต่งตั้งคณะอนุญาโตตุลาการขึ้นเพื่อระงับข้อพิพาทดังกล่าว

ซึ่งฝ่ายเรียกร้องได้แต่งตั้งนายประกอบ หุตะสิงห์ เป็นอนุญาโตตุลาการ

และภายหลังเมื่อนายประกอบ หุตะสิงห์ ถึงแก่อนิจกรรม ฝ่ายเรียกร้องก็ได้

X แต่งตั้งพลเรือตรี หม่อมหลวงอัศนี ปราโมช เป็นอนุญาโตตุลาการฝ่าย

เรียกร้องแทน ส่วนฝ่ายโต้แย้งได้แต่งตั้งพลตำรวจตรีวรณสิทธิ์ สิทธิสุนทร

เป็นอนุญาโตตุลาการฝ่ายโต้แย้ง และทั้งสองฝ่ายแต่งตั้งนายสัญญา ขรรณศักดิ์

เป็นอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาด ต่อมาระหว่างการดำเนินการระงับข้อพิพาท

คณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า เพื่อให้ข้อพิพาทของทั้งสองฝ่ายซึ่งเป็นบิดากับ

บุตรยุติลงด้วยดี เห็นสมควรให้มีการเจรจาเพื่อตกลงประนีประนอม ซึ่งผล

ที่สุดหม่อมเจ้ารังษินภดล บุคคล กับฝ่ายโต้แย้งสามารถทำสัญญาประนีประนอม-

ยอมความกันได้สำเร็จในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๓ และหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี

กิติยากร กับฝ่ายโต้แย้งได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในวันที่ ๑

กันยายน ๒๕๓๓ ส่วนข้อพิพาทระหว่างหม่อมเจ้าวิจิตรพันธุ์ ยุคล กับฝ่ายโต้แย้ง

นั้น ทั้งสองฝ่ายไม่อาจตกลงกันได้ เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับเงื่อนไข

การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวิน ในวันที่

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๗ คณะอนุญาโตตุลาการจึงได้แต่งตั้งนายชณะ บารมี

และนายวิชัย อริยะนันทกะ เป็นกรรมการเจรจาระงับข้อพิพาทเพื่อหา

ทางประนีประนอมยอมความกัน และในที่สุดฝ่ายหม่อมเจ้าวิจิตรพันธุ์

ยุคล ก็ได้ยอมรับข้อเสนอของฝ่ายโต้แย้งคือยอมรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน

และสิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ตั้งของวังอัศวินโดยมีค่าภาระดัดพันไปด้วย

คณะกรรมการเจรจาระงับข้อพิพาทจึงได้ยกวางสัญญาประนีประนอม-

ยอมความตามข้อตกลงระหว่างหม่อมเจ้าวิจิตรพันธุ์ ยุคล และพลตรี พระเจ้า-

วรวงศ์เชอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ขึ้น หม่อมเจ้าวิจิตรพันธุ์ ยุคล

ได้ลงพระนามในสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว แต่พลตรี พระเจ้า-

วรวงศ์เชอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ได้สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์

๒๕๓๘ เสียก่อน โดยที่ยังมิได้ลงพระนามในสัญญาประนีประนอมยอมความ

คณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทได้ให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้สมรสและเป็น
ทนายทโดยธรรมของฝ่ายโต้แย้งมาเข้าประชุมเพื่อตกลงในข้อพิพาทกับ
หม่อมเจ้าฉัตรดิพัทธ์ ยุคล แล้ว แต่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ และ
ต่อมาวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘ หม่อมเจ้าฉัตรดิพัทธ์ ยุคล ถึงชีพิตักษัย
คณะอนุญาโตตุลาการจึงได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างหม่อมเจ้า-
ฉัตรดิพัทธ์ ยุคล กับฝ่ายโต้แย้งเกี่ยวกับทรัพย์สินอันเป็นมรดกของหม่อมหลวง-
สร้อยระย้า ยุคล ตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ลงวันที่ ๒๗
ตุลาคม ๒๕๓๘ เอกสารหมายเลข ร.๖ คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกา
ของผู้ร้องว่า คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมีผลบังคับตามกฎหมายหรือไม่
คดีนี้ถึงผลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ฝ่ายโต้แย้ง
และหม่อมเจ้าฉัตรดิพัทธ์ ยุคล ฝ่ายเรียกร้องต่างได้แต่งตั้งให้นายสัญญา
ธรรมศักดิ์ เป็นประธานอนุญาโตตุลาการ โดยมีพลตำรวจตรีวรสิทธิ์
สิทธิสุนทร เป็นอนุญาโตตุลาการฝ่ายโต้แย้ง และพลเรือตรี หม่อมหลวงอัคนี
ปราโมช เป็นอนุญาโตตุลาการฝ่ายเรียกร้องโดยชอบ ทั้งนี้เพื่อให้
คณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกของ

หม่อมหลวงสร้อยระย้า บุคล โดยคณะอนุญาโตตุลาการได้เริ่มดำเนิน
กระบวนการพิจารณาตามหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๘ จนถึงวันที่ ๒๗
ตุลาคม ๒๕๒๘ อันเป็นวันที่อนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาด ศาลฎีกาเห็นว่า
แม้ข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการทั้งสองฝ่ายจะได้
สิ้นพระชนม์และสิ้นชีพิตักษัยไปก่อนที่คณะอนุญาโตตุลาการจะมีคำชี้ขาด
ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๓๐
มาตรา ๗ ที่บัญญัติว่า "ความสมบูรณ์แห่งสัญญาอนุญาโตตุลาการและ
การตั้งอนุญาโตตุลาการย่อมไม่เสียไป แม้ในภายหลังคู่สัญญาฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งตาย ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ" แล้วจะเห็นได้ว่า หากได้มีการตั้ง
อนุญาโตตุลาการโดยชอบแล้ว แม้อันมาภายหลังผู้ตั้งอนุญาโตตุลาการ
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายตายลง ก็ไม่ทำให้ความสมบูรณ์และ
การตั้งอนุญาโตตุลาการนั้นต้องเสียไป ดังนั้น เมื่อคณะอนุญาโตตุลาการ
คดีนี้ได้รับการแต่งตั้งโดยชอบและมีการดำเนินกระบวนการวินิจฉัยพิจารณาขึ้น-
อนุญาโตตุลาการโดยฟังคู่กรณีทั้งสองฝ่ายและทำการไต่สวนตามที่เห็น

สมควรแล้ว คณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวย่อมมีอำนาจที่จะดำเนินวิธี

พิจารณาและทำคำชี้ขาดโดยยึดหลักแห่งความยุติธรรมเป็นสำคัญเพื่อบังคับ

แก่คู่กรณีได้ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ

พ.ศ. ๒๕๓๐ ส่วนที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาจับข้อพิพาทก็เพื่อ

ให้ฝ่ายเรียกเรื่องและฝ่ายโต้แย้งสามารถจะตกลงกันได้โดยวิธีอนุญาโต

ประนีประนอมยอมความ เช่นที่ฝ่ายโต้แย้งได้ทำกับหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี กิติยากร

และหม่อมเจ้ารังษิณภดล ยุคล จนสำเร็จลุล่วงไปแล้ว เมื่อการเจรจ

ระหว่างฝ่ายเรียกเรื่องกับฝ่ายโต้แย้งลุล่วงไปจนถึงขั้นทำสัญญาประนี-

ประนีประนอมยอมความกันและหม่อมเจ้าฉัตรพันธุ์ ยุคล ฝ่ายเรียกเรื่องได้

ลงพระนามแล้ว แต่พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์

ยุคล ฝ่ายโต้แย้งสิ้นพระชนม์ไปก่อนที่จะลงพระนามในสัญญาประนี-

ประนีประนอมยอมความก็ตาม แต่สัญญาประนีประนอมยอมความกันดังกล่าว

ก็มีผลผูกพันคู่กรณีทั้งสองฝ่ายที่ได้ตกลงกันจับข้อพิพาทซึ่งมีอยู่แล้วนั้น

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้ก็เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับตามคำชี้ขาด

ของอนุญาโตตุลาการตามเอกสารหมายเลข ร.๖ หาได้ขอให้บังคับผู้คัดค้าน

ให้ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่ แม้สัญญาประนี-

ประนอมยอมความดังกล่าวฝ่ายใดก็ยังมิได้ลงพระนามตามประมวล-

กฎหมายแห่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๑ ผู้ร้องก็ไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติ

มาตรา ๘๕๑ ดังกล่าวที่จะยื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้ ทั้งข้อความในสัญญาประนี-

ประนอมยอมความดังกล่าวก็ได้ลือข้อความเติมจากสัญญาประนีประนอม-

ยอมความซึ่งฝ่ายใดก็ยังทำกับหม่อมเจ้าพันธุ์สวลี กิตติยากร และหม่อมเจ้า-

รังษีนภดล บุคคล ทุกประการ ส่วนที่เพิ่มเติมจากสัญญาประนีประนอมยอมความ

ดังกล่าวก็เป็นการเพิ่มเติมตามเจตนารมณ์ของฝ่ายใดก็ยัง และฝ่ายเรียกร้อง

ได้ยอมตามข้อเสนอเพิ่มเติมของฝ่ายใดก็ยังนั้น การที่คณะอนุญาโตตุลาการ

ได้ทำคำชี้ขาดโดยถือตามสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างคู่กรณีทั้งสอง

ฝ่ายจึงถือว่าได้กระทำไปโดยอาศัยหลักแห่งความยุติธรรมและชอบด้วย

พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๗ แล้ว คำชี้ขาด

ของคณะอนุญาโตตุลาการตามเอกสารหมายเลข ร.๖ จึงชอบด้วยกฎหมายและ

ย่อมมีผลบังคับต่อผู้ร้องและผู้คัดค้านซึ่ง เป็นผู้จัดการมรดกและทายาท-

โดยธรรมของคู่กรณีผู้ตั้งคณะอนุญาโตตุลาการนี้ได้ ที่ศาลล่างทั้งสอง

พิพากษายกคำร้องขอของผู้ร้องโดยเห็นว่าคำชี้ขาดของคณะอนุญาโต-

ตุลาการตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ฝ่ายโต้แย้งยังมีได้ลงพระนาม

ไม่อาจบังคับแก่คู่กรณีได้นั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา มีกาของ

ผู้ร้องฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ให้ผู้คัดค้านใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนผู้ร้อง ค่าทนายความ

เห็นควรให้เป็นพับ.

นายศิริชัย สวัสดิ์มงคล

นายวิเทพ ศิริพากย์

นายสุทิน ปัทมราชวิเชียร

อ่านเมื่อ 25 เม.ย. ๒5๖3

แจ้งมาตามหนังสือศาล 11/๖3

ที่ _____ ลงวันที่ _____

ตรวจแล้ว ผิดที่แจ้งมาด้วย ตรงกัน ไม่ตรงกัน

ตรวจแล้ว

รับรองว่าตรงกับต้นฉบับ

ปรานิดา พ/ท